

Διαθήκη Αθανασίου Π. Σακαλή

Διαθήκη μου

Ως άνθρωπος υποκείμενος εις θάνατον αποφασίζω περί της τύχης της περιουσίας μου. Διορίζω και ονομάζω πρώτην κληρονόμον την αγαπητήν μου σύζυγον Άννα το γένος Μιχαλοπούλου μετά της οποίας συνέζησα εν αγάπη καθ' όλον τον συζυγικόν βίον. Αφήνω εις αυτήν την απόλυτον κυριότητα των επίπλων της και των ευρεθησομένων κοσμημάτων και της επί της περιουσίας μου κινητής και ακινήτου. Αμέσως μετά το θάνατόν μου να φροντίσει μετά των εκτελεστών της παρούσης μου να ενεργήσωσιν απογραφήν της περιουσίας μου και μετά αυτών να εκποιήσωσιν από κοινού άπαντα τα χρεόγραφα της ομολογίας και μετοχής διαφόρων τραπεζών και το τίμημα αυτών να καταθέσωσιν εις την Εθνικὴν Τράπεζαν επί τόκον τον οποίον θα λαμβάνει [.....] καθώς και τα συμβόλαια να εισπράξουνε και αυτά να κατατεθούν εις την [...] εάν μετά τον θάνατον του αδελφού και συζύγου μου Άννας να τους υποχρεώνει να της βάλῃ εις την τράπεζαν εις το όνομα του Παναγιώτη Γαβαλά κατ' έτος. Μετά τον θάνατον της συζύγου μου άπασα η ακίνητος περιουσία μου επιθυμώ να εκποιηθῇ υπό των εκτελεστών της διαθήκης μου τα δε χρήματα να κατατεθώσιν εις την άνω ως ερέθην εθνικὴν τράπεζαν της Ελλάδος με τόκον και εκ του τόκου αυτού να υπονδρεύονται και προικίζονται δύο ορφανά ένα από το Άστρος και ένα από το Παράλιο Άστρος κάθε δύο έτη, το μεν ένα έτος (ενδιάμεσο) να περιέρχεται στην Κοινότητα του Άστρους και Παραλίου Άστρους να κάμουν έργα διά το υδραγωγείον. Τα ορφανά διά να παντρευτούν θα εκλέγονται από τον Δήμαρχον και τους ιερείς εκ των δυο κοινοτήτων, εις δε την ανηψιάν κληροδοτώ επίσης, του αδελφού μου κόρη, πεντακοσίας δραχμάς διά να κάμη την προίκαν της, εις δε τους τρεις ανηψιούς μου ανά τριακοσίας δραχμάς του κάθε ενός, Λεωνίδας, Αθανάσης, Κωστής. Παρακαλώ την κληρονόμον μου σύζυγον, να επιτρέψη εις την Γεωργίτσαν του Γαβαλά εφ' όσον ζη να κατοική εις εν δωμάτιόν της εν τη οδῷ Μεγάλου Αλεξάνδρου αριθ.21 οικισμού εις δε τα τέκνα της Γαβαλά αφήνω δύο (2) κτήματα το μεν ένα εις θέσιν ξυλογέφυρα, το δε έτερον εις θέσιν Σερδενά και τα δύο έχουν δεκαέξι ρίζες ελιές, το όλον τριάντα δύο (32). Εις δε την Στυλιανήν της δωρίζω το Καστράκι που είχα αγοράσει από τον Λαμπρινόν. Εις δε τας εκκλησίας δωρίζω, εις μεν τον Άγιον Νικόλαο κατ' έτος δραχμάς εκατό (100) και εις τον Πρόδρομο δωρίζω κατ' έτος δραχμάς (100).

Πρώτον θα παίρνουν οι εκκλησίες από τους τόκους και ύστερον θα δίδεται [.....] της διαθήκης μου, στον Ιωάννην Μ. Κυριακόν, Θεόδωρον Πέρρον δικηγόρους, τρίτον τον Βασίλειον Διγενήν πρώην ειρηνοδίκην.

Εν Αμαραούσιον την 5 Ιουνίου του χιλιοστού ενεακοστού δεκάτου τρίτου έτους 1913.

Αθανάσιος Π. Σακαλής

Ακριβές αντίγραφο της άνω ιδιογράφου διαθήκης Αθανασίου Π. Σακαλή, δημοσιευθείσης υπό του Πρωτοδικείου Αθηνών κατά την συνεδρίσιν της 21 Ιουνίου 1913 διά του υπ' αριθ. 359\1913 Πρακτικού του.

Αθήνησι τη 22 Οκτωβρίου 1945

Ο Δικαστικός γραφεύς

Δ. Α. Κατσής

Αθανάσιος Π. Σακαλής

Ο Αθανάσιος Σακαλής γεννήθηκε στο Άστρος Κυνουρίας το έτος 1845 και απεβίωσε στην Αθήνα τον Ιούνιο του 1913. Καταγόταν από τον Πλάτανο Κυνουρίας και το σπίτι των προγόνων του ανήκει σήμερα στην οικογένεια του Φώτη Πέρρου.

Ο Αθανάσιος Σακαλής μετανάστευσε στο εξωτερικό και απέκτησε αξιόλογη περιουσία. Όταν επέστρεψε στην Ελλάδα εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, στην οδό Μεγάλου Αλεξάνδρου 75. Την οικία του αυτή, με ολόκληρη την τεράστια κτηματική περιουσία του στην πεδιάδα Θυρέας που αποτελείτο από ελαιόδενδρα κυρίως, τα δώρισε στις κοινότητες Άστρους και Παράλιου Άστρους, με σκοπό να εκπονηθούν και τα χρήματα να κατατεθούν στην Εθνική Τράπεζα.

Από τους τόκους που θα απέδιδαν οι καταθέσεις, προβλεπόταν να προικίζονται δύο ορφανά κορίτσια, ένα από το Άστρος και ένα από το Παράλιο Άστρος, κάθε δύο χρόνια. Οι τόκοι που θα απέδιδαν οι καταθέσεις στο ενδιάμεσο έτος να αποδίδονται στις δύο Κοινότητες για την εκτέλεση έργων υδρεύσεως. Οι οικογένειες Σακαλή, Δελγιάννη, Μαρούδη, Μοίρα, Πέρρου, Μαϊκού, Γιτσαλίτη, Καρατζά και άλλες πολλές μετά την απελευθέρωση της Πελοποννήσου από τους Τούρκους, εγκαταστάθηκαν στο Άστρος, στο Παράλιο Άστρος, στη Μελιγού και από εκεί μετανάστευσαν στο εξωτερικό, στη Ρωσία, στην Αίγυπτο, στη Ρουμανία, έπειτα στα νησιά Κυκλάδων και σε άλλα μέρη όπου πλούτισαν και πρόσφεραν τα πλούτη τους για την εκτέλεση κοινωφελών έργων.

Ο δικηγόρος Ιωάννης Σκαρπέλος ορίστηκε με την αριθ. 37/96 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Βόρειας Κυνουρίας ως πληρεξούσιος δικηγόρος για τη μελέτη των σχετικών συμβολαιογραφικών εγγράφων του κληροδοτήματος Αθανασίου Π. Σακαλή και παρέδωσε στον Δήμο την από 14.11.1996 έκθεσή του η οποία έχει ως εξής:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΠΕΛΟΣ

ΑΣΤΡΟΣ 14.11.1996

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΑΣΤΡΟΣ, ΤΗΛ.: 23007

ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΣΤΡΟΥΣ

ΚΥΡΙΟΙ

Σε εκτέλεσή της με αριθμό 37/96 απόφασής σας, αφού μελέτησα τους σχετικούς φακέλους του κληροδοτήματος «ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Π. ΣΑΚΑΛΗ», σας γνωρίζω τα εξής:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο Αθανάσιος Π. Σακαλής απεβίωσε στην Αθήνα τον Ιούνιο του 1913. Με την από 5 Ιουνίου 1913 ιδιόγραφο διαθήκη του, η οποία δημοσιεύτηκε νόμιμα και κηρύχτηκε κυρία την 21 Ιουνίου 1913 από το Πρωτοδικείο Αθηνών, εγκατέστησε κληρονόμο του την σύζυγό του Άννα Σακαλή, εις την οποία αφήκε την επικαρπία όλης της περιουσίας του εφ' όρου ζωής. Όρισε δε ότι μετά το θάνατό της, όλη η περιουσία του να εκποιηθεί και το τίμημα αυτής να κατατεθεί εις την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και από τους τόκους αυτού (τιμήματος) να προικίζονται δύο ορφανά κορίτσια ένα από το Άστρος και ένα από το Παράλιο Άστρος κάθε δύο χρόνια. Το ενδιάμεσο έτος τους τόκους να τους παίρνουν οι Κοινότητες Άστρος και Παραλίου Άστρος και να κάνουν έργα στο δίκτυο υδρεύσεως. Την 6 Νοεμβρίου 1942 απεβίωσε στην Αθήνα, η Άννα χήρα Αθανασίου Σακαλή, αποσβέσθηκε δε η επικαρπία της επί της κληρονομίας του συζύγου της και με αυτό τον τρόπο δημιουργήθηκε το κληροδοτήμα «ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Π. ΣΑΚΑΛΗΣ».

ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ-ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Το κληροδοτήμα επιδιώκει κοινωφελή σκοπό, ο οποίος διέπεται από τις διατάξεις της διαθήκης και τις διατάξεις του Α.Ν. 2039/39, καθ' όσον συνιστά κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης κατ' άρθρο 96 του προαναφερομένου αναγκαστικού νόμου.

Το κληροδοτήμα διοικείται και διαχειρίζεται από τριμελή διαχειριστική επιτροπή.

Αρχικά και κατά καιρούς διαχειριστές διετέλεσαν ο Ιωάννης Μηνά Κυριακός, Θεόδωρος Πέρρος και Βασίλειος Διγενής. Οι ως άνω όμως ουδέποτε άσκησαν διαχειριστικές πράξεις επί του κληροδοτήματος διότι απεβίωσαν προ της Άννης χήρας Αθανασίου Σακαλή δηλαδή πριν το 1942, όταν ουσιαστικά συνεστήθη το κληροδοτήμα.

Έκτοτε στην διαχειριστική επιτροπή συμμετέχουν οι Πρόεδροι των Κοινοτήτων Άστρος και Παραλίου Άστρος δυνάμει της με αριθμό 13368/42

απόφασης του Πρωτοδικείου Αθηνών και ένας πολίτης ως διοικητής. Ως διοικητές του κληροδοτήματος έχουν διατελέσει κατά καιρούς ο Ιωάννης Αναγνωστόπουλος, ο Περικλής Χασαπογιάννης, ο Ναπολέων Σακελλαρίου και ο Ανδρέας Αριστ. Αγρανιώτης. Από τον Ιανουάριο του 1982 ορίστηκε ο δικηγόρος Αθηνών Στυλιανός Χαρμπαλής, στον οποίο δεν έχει κοινοποιηθεί ακόμα ο διορισμός του.

Το κληροδοτήμα τηρούσε λογιστικά βιβλία μέχρι το έτος 1972. Το κληροδοτήμα στερείται οργανισμού και δεν έχει προσωπικό. Οι εκάστοτε διαχειριστές είναι υπόχρεοι για την κατά γράμμα εκτέλεση των οριζόμενων στην διαθήκη και πρέπει να υποβάλλουν αρμοδίως κατ' έτος λογοδοσία.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Όπως προκύπτει από τους φακέλους που μελέτησα η περιουσία του κληροδοτήματος αποτελείτο:

Από οικοπεδική έκταση στην οδό Μεγάλου Αλεξάνδρου 29 στην Αθήνα, η οποία έχει έκταση 485 πήχεις ή 11,40 μέτρα πλάτος και 24,40 μέτρα, μήκος δηλαδή 278,16 περίπου τ.μ. Μέσα στην έκταση αυτή ευρίσκοντο διάφορα παλιά ισόγεια δωμάτια και ένα διόροφο κτίσμα.

Από ελαιόκτημα με 56 ελαιόδεντρα, 8 περίπου στρεμμάτων στη θέση «Ρουσιά», κτηματικής περιφέρειας Άστρους.

Από ελαιόκτημα με 130 ελαιόδεντρα, 15 περίπου στρεμμάτων στη θέση «Δρυμώνας», κτηματικής περιφέρειας Μελιγούς.

Από ελαιόκτημα με 11 ελαιόδεντρα, εκτάσεως 1 περίπου στρέμματος, στη θέση «Μανιάτες» κτηματικής περιφέρειας Άστρους.

Από ελαιόκτημα με 14 ελαιόδεντρα, εκτάσεως 1,5 περίπου στρέμματος στη θέση «Ασπρογή» κτηματικής περιφέρειας Άστρους.

Από ελαιόκτημα με 11 ελαιόδεντρα, εκτάσεως 1 περίπου στρέμματος στη θέση «Σερδενά» κτηματικής περιφέρειας Παραλίου Άστρους.

Από ελαιόκτημα με 3 ελαιόδεντρα, εκτάσεως 1,5 περίπου στρέμματος, εις θέσιν «Γλυφάδα» κτηματικής περιφέρειας Παραλίου Άστρους.

Από ελαιόκτημα με 17 ελαιόδεντρα, εκτάσεως 2 περίπου στρεμμάτων εις θέσιν «Δίστρεμμη» κτηματικής περιφέρειας Άστρους.

Από ελαιόκτημα με 65 ελαιόδεντρα, εκτάσεως 5 περίπου στρεμμάτων εις θέσιν «Δίστρεμμη» κτηματικής περιφέρειας Άστρους.

Από ελαιόκτημα με 17 ελαιόδεντρα, εκτάσεως 1 περίπου στρέμματος εις θέσιν «Καγιάφας» κτηματικής περιφέρειας Άστρους.

Από μία ισόγεια οικία με δύο δωμάτια και συνεχόμενο κήπο, εκτάσεως 100 περίπου τ.μ. (του κήπου και του προαυλίου), εντός της Κοινότητας Άστρους.

Από δύο (2) μετοχές της Ε.Τ.Ε. και

Από μία (1) μετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Τα με αριθμούς 2 έως και 13 περιουσιακά στοιχεία εκποιήθηκαν από την διαχειριστική επιτροπή και κατετέθησαν τα χρήματα στην Τράπεζα για την εκπλήρωση των σκοπών του διαθέτη.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΙΡΟΥΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Από την μελέτη των φακέλων προκύπτει ότι:

Μεταξύ των διαχειριστικών επιτροπών του κληροδοτήματος και των διαφόρων μισθωτών των διαμερισμάτων του ακινήτου στην οδό Μ. Αλεξάνδρου, διεξήχθησαν πλείστοι όσοι δικαστικοί αγώνες, οι οποίοι είχαν ως αντικείμενο την αναπροσαρμογή των μισθωμάτων ή την έξωση των μισθωτών.

Εγένοντο πλείστοι διαγωνισμοί για την εκποίηση των καρπών των ελαιοκτημάτων και του ελαιολάδου από τα ελαιοκτήματα.

Εκποιήθηκαν όλα τα ελαιοκτήματα και η οικία στο Άστρος.

Προικοδοτήθηκαν ορφανά κορίτσια τόσο από το Άστρος όσο και από το Παράλιο Άστρος.

Εγένοντο διάφορες επισκευές και έργα στο υδραγωγείο στο Άστρος, στον Αγιάννη (Μάνα Νερού-Περδικονέρι), και υδρευτικά έργα στο Π. Άστρος.

Το έτος 1971 ζητήθηκε η άδεια από το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών για την επωφελέστερη εκμετάλλευση της ιδιοκτησίας επί της οδού Μ. Αλεξάνδρου 29, με την ανοικοδόμηση επί του οικοπέδου πολυκατοικίας με το σύστημα αντιπαροχής. Πράγματι το Πολυμελές Πρωτοδικείο έδωσε τη σχετική άδεια με την με αριθμό 1903/71 απόφασή του.

ΑΚΙΝΗΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Το ακίνητο επί της οδού Μεγάλου Αλεξάνδρου 29, στην Αθήνα, ο διαθέτης το αγόρασε με το με αριθμό 7767/1893 συμβόλαιο του τότε συμβολαιογράφου Αθηνών Παναγιώτη Γενοβέλη. Τούτο κατά τον τίτλο κτήσης του έχει εμβαδόν 485 τετραγωνικούς τεκτονικούς πήχεις, η πρόσοψή του στην οδό Μ. Αλεξάνδρου είναι 11,40 μέτρα και το βάθος του 24,40 μέτρα, δηλαδή έχει εμβαδόν 278 τ.μ. περίπου.

Το ακίνητο αυτό είναι η μοναδική περιουσία του κληροδοτήματος εκτός του ποσού των 1.355 δρχ. που είναι κατατεθειμένα στην ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΡΓΟΥΣ (αριθ. Λογ. 314/485001).

Όπως προαναφέρθηκε έγιναν δικαστικοί αγώνες από την εκτελεστική επιτροπή με αντικείμενο την αναπροσαρμογή των μισθωμάτων και εξώσεων μισθωτών.

Η εκτελεστική επιτροπή έκρινε ότι το ακίνητο αυτό έπρεπε να αξιοποιηθεί επωφελέστερα αφενός μεν διότι τα οικοδομήματα που ευρίσκοντο εντός αυ-

τού είχαν κριθεί από την Πολεοδομία Αθηνών επικίνδυνα και κατεδαφιστέα, αφετέρου δε διότι τα εισοδήματά τους ήταν ελάχιστα.

Για το λόγο αυτό κατέφυγε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών και ζήτησε την άδεια για την επωφελέστερη αξιοποίηση του ακινήτου αυτού. Πράγματι το Δικαστήριο αυτό με την με αριθμό 1903/71 απόφασή του (Εκουσία δικαιοδοσία) επέτρεψε την αξιοποίηση του ακινήτου με το σύστημα της αντιπαροχής, πλην όμως δεν άλλαξε τον σκοπό του διαθέτη, ο οποίος εξακολουθεί να παραμένει ο ίδιος μέχρι σήμερα.

Σε εκτέλεση της πιο πάνω απόφασης η εκτελεστική επιτροπή προέβη την 29-2-1972 σε διακήρυξη διαγωνισμού για την αξιοποίηση του ακινήτου με το σύστημα της αντιπαροχής, διαγωνισμός ο οποίος έγινε την 23-10-1972 στην Αθήνα, εις την οποία εμφανίσθηκαν και έλαβαν μέρος δύο κατασκευαστές. Η εκτελεστική επιτροπή όμως απέρριψε ομόφωνα τις προσφορές αυτές διότι κατά την κρίση της ήταν ασύμφωρες και μη σύμφωνες με την διακήρυξη.

Η εκτελεστική επιτροπή επανέλαβε τον διαγωνισμό για την αξιοποίηση του ακινήτου την 15-12-1976 στην Αθήνα, αλλά δυστυχώς, όπως προκύπτει από το σχετικό πρακτικό, ο διαγωνισμός αυτός απέβη άκαρπος (δεν εμφανίσθη κανένας ενδιαφερόμενος). Μετά από τις δυσμενείς αυτές για το κληροδοτήμα εξελίξεις, απεφασίσθη να λειτουργήσει το ακίνητο ως σταθμός αυτοκινήτων, αφού πρώτα κατεδαφιζόταν τα ακατοίκητα πλέον κτίρια, αλλά τούτο δεν επιτράπη από το Υπουργείο Οικονομικών.

Κατόπιν τούτου η εκτελεστική επιτροπή του κληροδοτήματος, με την με αριθμό 1/79 απόφασή της, απεφάσισε να υποβληθεί αίτηση στο Εφετείο Αθηνών ώστε να αξιοποιηθεί μεν το ακίνητο με ανέγερση πολυκατοικίας με το σύστημα αντιπαροχής αλλά τα έσοδα (ενοίκια) να τα λαμβάνουν η Κοινότης Άστρους κατά τα 2/3 και η κοινότης Παρ. Άστρους κατά το 1/3 και να τα διαθέτουν για έργα οδοποιίας, με την αιτιολογία ότι η προικοδότηση σιγά-σιγά καταργείται, τα δε έργα ύδρευσης στις δύο Κοινότητες έγιναν και γίνονται από το Κράτος. Δηλαδή η εκτελεστική επιτροπή απεφάσισε να επέλθει αλλαγή στο σκοπό του διαθέτη. Από τότε όμως ουδεμία ενέργεια έγινε για αυτό το σκοπό μέχρι σήμερα.

Επίσης, όπως προαναφέρθηκε, εκκρεμεί και το θέμα του τρίτου μέλους της διαχειριστικής επιτροπής κ. Στυλιανού Χαρμπαλή, ο οποίος έχει διορισθεί ως τρίτο μέλος της επιτροπής, πλην όμως δεν του έχει κοινοποιηθεί η με αριθμό Π. 8151/1903/21-12-81 απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών, όπως ο ίδιος προφορικά με διαβεβαίωσε.

Σημειώνεται δε ότι στο φάκελο υπάρχει μία αλληλογραφία μεταξύ της διαχειριστικής επιτροπής και του Δήμου Αθηναίων για τέλη κατασκευής ρειθροπεζδρομίων το εκ δραχμών 5.000 περίπου, τα οποία όφειλε τουλάχιστον μέχρι το 1974 το κληροδοτήμα. Η παύση όμως των περαιτέρω ενεργειών εκ

μέρους του Δήμου Αθηναίων και η μη ύπαρξη άλλης αλληλογραφίας, σημαίνει ότι ο Δήμος Αθηναίων έπαυσε να ενδιαφέρεται για το ποσό προφανώς λόγω παραγραφής του.

ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το κληροδότιμα σήμερα αποτελείται από το ακίνητο στην οδό Μ. Αλεξάνδρου 29 στην Αθήνα και από άτοκη κατάθεση στον με αριθμό 314-485001-78 στην Ε.Τ.Ε. Άργους ύψους 1355 δραχμών. Ως προς δε τις περαιτέρω ενέργειες ισχύει η προαναφερόμενη με αριθμό 1/79 απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής (αλλαγή σκοπού).

ΠΡΟΤΑΣΗ

Να λυθεί η εκκρεμότης ως προς το γ' μέλος της διαχειριστικής επιτροπής.

Να γίνει επανεξέταση της με αριθμό 1/79 απόφασης της εκτελεστικής επιτροπής και να προχωρήσει με έξοδα του Δήμου Άστρους και της Κοινότητας Παραλίου Άστρους (2/3 προς 1/3) αντίστοιχα, η διαδικασία για την επωφελέστερη αξιοποίηση του κληροδοτήματος.

Με τιμή
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΠΕΛΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ